

Datum: 01.10.2026

Medij: Svet kompjutera

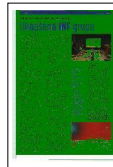
Rubrika: Internet

Autori: Dušan Dingarac

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Napomena:

Površina: 1191

Naslov: Uhapšena INF grupa

Strana: 42,43

INTERNET

Uređuje Dušan DINGARAC

.rs: Najava novih eUsluga • data centar u Nišu • TS i dalje kupuje

Uhapšena INF grupa

Nakon deset godina uspešne saradnje, Kancelarija za IT i eUpravu, NALED i Program Ujedinjenih nacija za razvoj u Srbiji (UNDP) nastavljaju saradnju kroz Centar za podršku digitalnoj transformaciji javne uprave. Na sastanku predstavnika ove tri organizacije predstavljen je Akcioni plan koji obuhvata dalji razvoj elektronskih usluga, pojednostavljenje administrativnih postupaka i jačanje podrške institucijama u uvođenju digitalnih rešenja koja građanima i privredi omogućavaju brži, jednostavniji i dostupniji pristup uslugama javne uprave.

Najavljena je podrška reforme neporeskih nameta i elektronsko plaćanje taksi i naknada, uspostavljanje novih usluga na Portalu eUprava poput podnošenja zahteva za izvod iz lista nepokretnosti ili objedinjenog uverenja o plaćenom porezu, dalji razvoj sistema eBolovanje - uključujući proširenje na porodiljsko odsustvo, i druge prioritete Kancelarije za IT i eUpravu. Kancelarija je tokom ove godine kroz kampanju „Ti predloži - Kancelarija digitalizuje“ već prikupila predloge procedura koje je potrebno pojednostaviti i digitalizovati, na čemu će raditi zajedno sa Centrom.

Povodom početka rada fabrike za sklapanje humanoidnih robota u Šapcu, direktor Kancelarije za IT i eUpravu izjavio je da postoji inicijativa da se naše znanje, naučno-tehnološke parkove, platforme za razvoj veštačke inteligencije i superkompjutere u Kragujevcu iskombinuju sa ovim hardverom i se napravi dodatna vrednost.

U okviru Kancelarije za IT i eUpravu i budućeg Inovacionog distrikta u Kragujevcu plan je da se napravi poseban centar za treniranje robota. Jedan od projekata na kojem se radi jeste i razvoj srpskog jezičkog modela koji bi trebao da bude implementiran i na robote. Cilj je da roboti budu obučeni da govore srpski, ali i druge svetske jezike, a očekuje se da svoje veštine pokažu i tokom specijalizovane izložbe Ekspo 2027 u Beogradu.

Kancelarija za IT i eUpravu i kompanija EXPO 2027 potpisali su ugovor o poslovno-tehničkoj sarad-

nji. Kancelarija je jedan od strateških partnera u pripremi Ekspa 2027, posebno kada je reč o digitalnoj podršci međunarodnim učesnicima, elektronskim uslugama i jednostavnim procedurama. Pride, Kancelarija će kroz poseban paviljon u okviru Zone najboljih praksi posetiocima na interaktivan način približiti rezultate digitalizacije Srbije, razvoj informacionih tehnologija i primenu veštačke inteligencije. Velika izložbena postavka posvećenu veštačkoj inteligenciji nakon Ekspa biće preseljena u Ložionicu, kuću eUprave.

Ustavni Sud Srbije i Kancelarija za IT i eUpravu potpisali su sporazum o saradnji. Prva usluga koja će biti dostupna na Portalu eUprava biće elektronsko podnošenje Ustavne žalbe. Usluga će biti namenjena fizičkim i pravnim licima, preduzetnicima, kao i organima javne uprave. Usluga će biti dostupna već od novembra uz visok nivo pouzdanosti prilikom logovanja (ConsentID ili kvalifikovani elektronski sertifikat).

Dvadeset četvrtog septembra Kancelarija za IT i eUpravu organizovala je još jedan onlajn info dan o softverskom rešenju „eBolovanje - Poslodavac“. Na njemu su svi poslodavci i korisnici sistema koji žele da se upoznaju sa primenom usluge, dobili odgovore na pitanja u vezi sa njenim korišćenjem i saznali više o elektronskoj razmeni podataka u postupku ostvarivanja prava po osnovu privremene sprečenosti za rad.

Na događaju, poseban deo vremena bio je posvećen novim funkcionalnostima namenjenim preduzetnicima, imajući u vidu da od 1. januara 2027. godine počinje obavezna primena softverskog rešenja „eBolovanje - Poslodavac“ za sve preduzetnike koji zapošljavaju jedno ili više lica.

Ministarstvo informisanja i telekomunikacija započinje proces na izradi Nacrta zakona o izmenama Zakona o poštanskim uslugama. Izrada Nacrta zakona ima za cilj usklađivanje Zakona o poštanskim uslugama sa pravilima Evropske unije u oblasti državne pomoći, kao i sa promenom pravne forme „Pošte Srbije“ iz javnog preduzeća u

Republika Srbija pokazala je visoku spremnost u pogledu zakonodavnog okvira od značaja za izgradnju širokopojasne elektronske komunikacione infrastrukture, uključujući, pre svega, optičke mreže i 5G infrastrukturu

društvo sa ograničenom odgovornošću (DOO).

Na sastanku u organizaciji Regionalnog saveta za saradnju (RCC), održanom u okviru sprovođenja Akcionog plana za Zajedničko regionalno tržište 2025-2028 učestvovali su predstavnici Ministarstva informisanja i telekomunikacija, Regulatorne agencije za elektronske komunikacije i poštanske usluge (RATEL), telekomunikacionih operatera, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture i Ministarstva zaštite životne sredine. Akcioni plan predstavlja jednu od ključnih inicijativa Berlinskog procesa, usmerenu na unapređenje procedura za izgradnju širokopojasne elektronske komunikacione infrastrukture u ekonomijama Zapadnog Balkana.

Republika Srbija pokazala je visoku spremnost u pogledu zakonodavnog okvira od značaja za izgradnju širokopojasne elektronske komunikacione infrastrukture, uključujući, pre svega, optičke mreže i 5G infrastrukturu. Predstavljen je i nacrt preporuka za dalje unapre-

Datum: 01.10.2026

Medij: Svet kompjutera

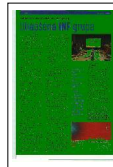
Rubrika: Internet

Autori: Dušan Dingarac

Teme: Ministarstvo građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture

Napomena:

Površina: 1191

Naslov: Uhapšena INF grupa

Strana: 42,43

nje procedura za izdavanje dozvola u sektoru telekomunikacija, sa posebnim osvrtom na njihovu primenu u praksi.

Ideja o data centru u Nišu u državnom vlasništvu nije nova. Naime, Niš se nadmetao sa Kragujevcem za izgradnju DDC-a, ali nije uspeo da pobedi. Krajem prošle godine, najavljeno je da će se na placu od deset hektara preko puta NTP-a graditi kompleks *Tehnis* koji bi sadržao tri zgrade fakulteta, pet instituta, studentski kampus i data centar. Ideja je bila i da se toplota koju data centar proizvede upotrebi za grejanje osam hiljada stanova. Međutim, 20. avgusta Republičke direkcija za imovinu obratila se gradu Nišu sa zahtevom da joj ustupi plac veličine 3,74 hektara u neposrednom komšiluku fabrike IMI, u blizini Niške banje. Gradsko veće odlučilo je da ustupi plac neposrednom pogodbom i bez naknade. Plac se nalazi preko osam kilometara vazdušnom linijom od prvobitne lokacije. S obzirom da stvara dosta buke, izmeštanje data centra iz centralnog gradskog jezgra nije loš potez. Udaljenost od fakulteta nije preveliki minus jer u samom data centru ne radi previše ljudi niti je potrebno svakodnevno ići u data centar ako imate neka posla sa serverima koji se nalaze u njemu. Ostaje upitno da li će se toplota koju bude generisao iskoristiti za grejanje stanova.

Kada pominjemo data centre, recimo da Severna Makedonija pregovara sa šest firmi o izgradnji data centara. Vlada garantuje da će ti data centri o kojima se razgovara imati zatvoreni krug hlađenja i da neće trošiti mnogo vode.

Prema podacima dostupnim na sajtu Komisije za zaštitu konkurencije Republike Severne Makedonije, Telekom Srbija kupuje kompaniju River Media d.o.o iz Beograda. U pitanju je izdavač televizije Una.

MTS je ponudio novu uslugu pod nazivom ID Alarm. Za 99 dinara mesečno možete da saznate na vreme ukoliko su vaši podaci poput elektronske pošte, brojeva telefona, lozinke i drugi osetljivi podaci poja-ve na *dark webu* ili drugim sumnjivim mestima na internetu. Zvuči zanimljivo, mada bi ironičan komentar bio da li verovati kompaniji koja je pre samo nekoliko meseci doživela veliko curenje podataka svojih korisnika, o čemu smo pisali.

U proteklih mesec dana desilo se još kompromitovanja podataka iz Srbije. Prvo je, navodno, kompromitovan portal Ministarstva obrazovanja za studente i stipendije. Hakeri pod nazivom albanianElectronicArmy tvrde da su preko JHipster (Spring Boot) i JWT autentifikacije došli do podataka, usled podrazumevanih kredencijala i zato što je dobijeni token imao znatno veća prava nego što je neopodno uz nepostojanje autentifika-

cije na nekim bekend komponentama. U pitanju je 7,2 GB podataka, 83.373 zapisa o studentima, 79 hiljada zapisa o prijavama i ukupno 447.679 popunjenih dokumenata.

Zatim se pojavila još jedna objava tzv. INF grupe o prodaji 4,3 miliona podataka građana Srbije koji sadrže ime i prezime, JMBG, broj pasoša, broj lične karte, datum rođenja, adresu, broj telefona, email kao i dva medicinska podatka. U objavi, grupa pominje da im je hrvatska policija ukinula ProtonMail nalog a srpska neimenovani nalog sa kog su pokušali da kontaktiraju neku instituciju i da je ponuda pomenutog seta podataka odgovor na ignorisanje i aroganciju. Novi kontakt mejl su otvorili na *atomicmail.io*.

Po svemu sudeći, to je bila poslednja objava grupe. Nekoliko dana nakon nje, oglašio se MUP sa sopštenjem da su uhapšena tri muškarca u Beogradu i Zaječaru; u Zaječaru osoba starosti 23 godine, a u Beogradu starosti 22 i 17 godina. Oni su uhapšeni zbog postojanja osnovu sumnje da su izvršili krivično delo neovlašćeni pristup zaštićenom računaru, računarskoj mreži i elektronskoj obradi podataka. Zaječarac se tereti i za krivično delo računarska sabotaza, dok za maloletnika postoje osnovu sumnje da je izvršio i krivično delo iznude.

Na njihovoj meti su bili Republički fond za zdravstveno osiguranje Republike Srbije, baza javnih izvršitelja, evidencije Uprave za strance MUP Srbije, Fudbalski savez Srbije, Ministarstvo rada Republike Hrvatske, pravosuđni sistem Hrvatske, sistemi javnog prevoza u Beogradu, FK Dinamo kao i informacioni sistemi i baze podataka više velikih kompanija i organizacija u regionu. Pribavljene podatke prodavali su ili objavljivali na *dark webu*.

Nakon nekoliko dana, Beogradsko Više javno tužilaštvo objavilo je da je saslušalo Zaječarca, dok se druga dva lica ne pominju. On je optužen za četiri slučaja krivičnih dela „Neovlašćen pristup zaštićenom računaru, računarskoj mreži i elektronskoj obradi podataka” i „Računarska sabotaza” u periodu od aprila do avgusta ove godine. U saopštenju se pominju samo slučajevi FSS i RFZO.

Vreme će pokazati da li je ovim hapšenjem neutralisana cela INF grupa ili je samo uhapšen jedan njen deo. Da li će se tokom postupka doći do dodatnih dokaza i za druge slučajeve sa kojima se INF grupa povezuje, ostaje da se vidi.

Dušan DINGARAC

U okviru
Kancelarije za IT
i eUpravu i
budućeg
Inovacionog
distrikta u
Kragujevcu plan
je da se napravi
poseban centar
za treniranje
robota

